

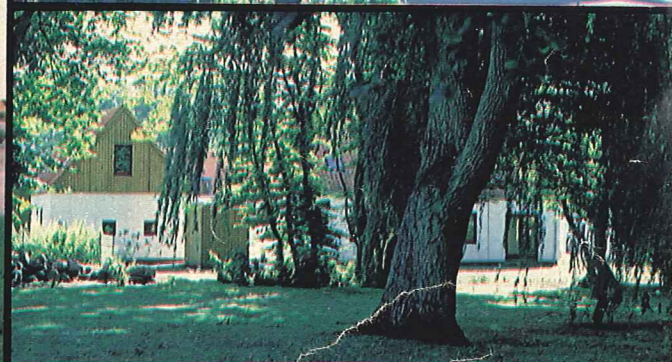
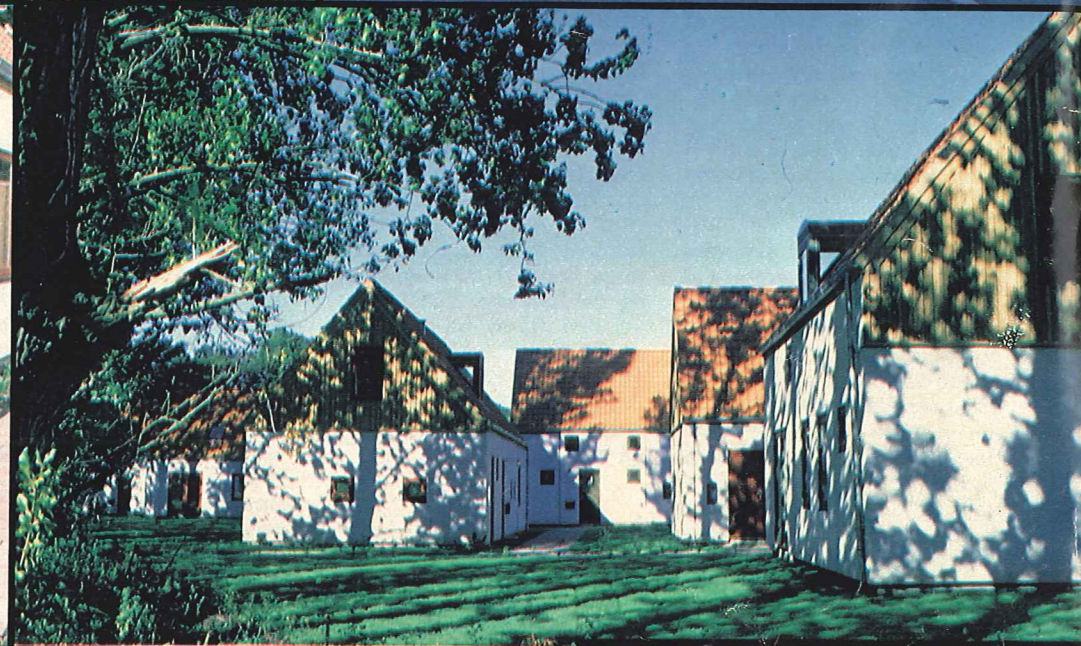
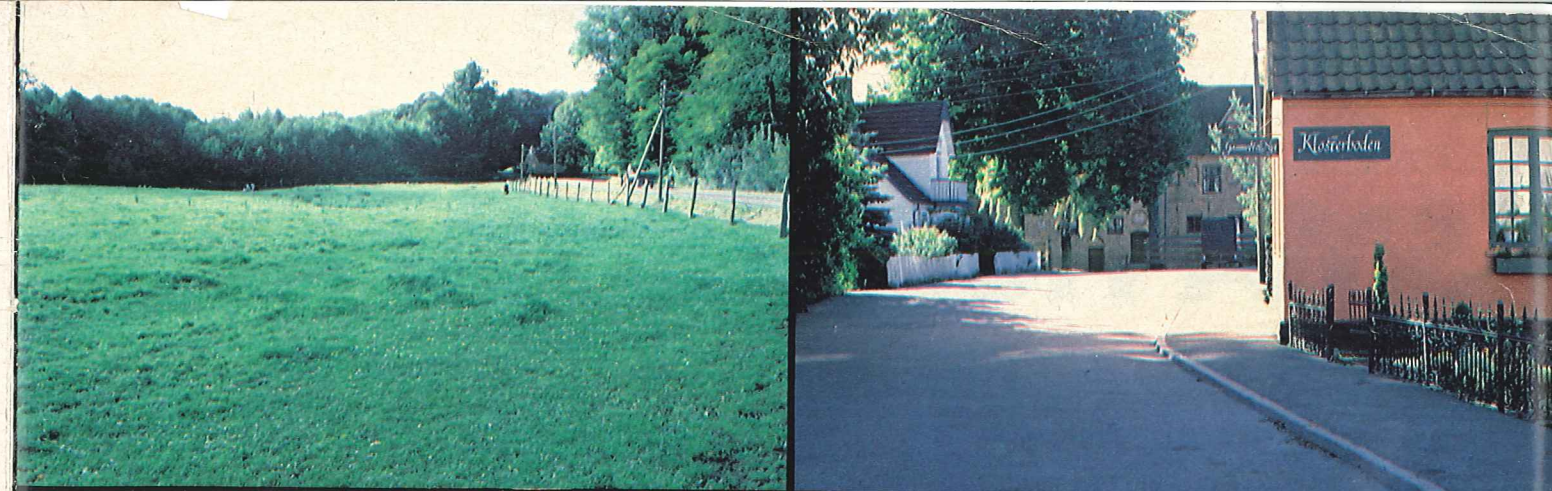
Nyt i ALT
for damerne
VI KIKKER
PÅ BOLIGER

Af Barbara Gram

Foto: Jo Selsing

25 SMÅ HUSE PÅ LANDET

I Esrum i Nordsjælland har man forenet det bedste af to verdener: midt i en gammel landsby er der bygget 25 enfamiliehuse, tæt på hinanden, med indbygget fællesskab. Der mangler institutioner og transportmuligheder endnu, men det vil en aktiv beboerforening sætte skub i.

At købe hus i Esrum Åpark er at købe sig andel i landlig idyl – på godt og ondt. Omgivelserne findes ikke smukkere mange steder i landet, men det er en lang tur til hovedstaden, hvis man har sit arbejde der og skal frem og tilbage hver dag.

Bebyggelsen ligger midt i den gamle landsby med dens kro, biograf og seks antikvitetsforretninger – men bio'en har begrænset repertoire og kun tre spilleaftner, og byen mangler børneinstitutioner. Måske kan fællesskabet klare det.

25 SMÅ HUSE PÅ LANDET

Drømmen om det-lille-hus-på-landet rumsterer i et hvert bymenneskes hjerte på et eller andet tidspunkt af dets liv. Det er drømmen om den friske luft, den smukke natur, idyllen, der skal erstatte et stresset bylivs røg, støj og møg, eller et alt for konventionelt og velfriseret parcelhus-kvarter. Når de færreste af os alligevel realiserer den drøm, er det selvfølgelig, fordi de færreste af os har viden, energi, tid og håndslag til at få indmaden ud af ældgamle bondehuse, lægge vand ind og genskabe et underskønt, men helt moderne miljø med egne hænder. Eller penge til at lade andre gøre det for os. Desuden er der jo alt det andet, man kommer i tanker om: Der er langt til alle servicefunktioner og institutioner, næsten ingen naboer at have det børnepasnings- og andet fællesskab med, og mange af os er blevet så interesserede i og afhængige af.

Men man kan gøre noget smart: Man kan bygge 25 små huse på landet, tæt op af hinanden og midt i en gammel landsby, som de bliver en naturlig del af. På den måde kan man på en lang række områder opnå det bedste af to verdener. Sådan 25 huse ligger der i Esrum, 25 huse, der sælges hver for sig - Esrum Åpark hedder bebyggelsen. Omgivelserne er de smukkeste, Nordsjælland overhovedet kan opvise, byen er lille, ca. 75 familier bor der i forvejen. Åparken ligger på en grund, der før hørte til kroen, lige midt i byen. Husene er bygget så tæt på hinanden, at der i høj grad er lagt op til fællesskab. Og fællesskab bliver der sikkert brug for, for at gøre noget ved de ting,

der mangler, når man sådan flytter ud i idyllen. Der er f.eks. to års ventetid på institutionspladser i børnehaver og fritidshjem, vuggestue findes ikke. Her kan 25 nye familiers forenede anstrengelser måske få sat skub i nyt institutionsbyggeri. Nødvendige bliver institutionerne i hvert fald, for Esrum Åpark vil formentlig først og fremmest tiltrække unge familier med småbørn, og de færreste familier har vel råd til at bo i huse til henholdsvis 484.000 og 525.000 kroner, medmindre begge ægtefæller arbejder. Udbetalingerne er 35.000 og 40.000 kr.

Sidste bus

Busforbindelserne til og fra Esrum er sparsomme, jernbæppet mellem Esrum og omverdenen går ned klokken 19 hver aften, da går den sidste bus, og alle beboere og gæster er henvist til befordring i egen bil, hvis de vil til eller fra byen. Også det kan nybyggerne måske gøre noget ved. Og så er der forlystelseslivet, det eksisterer selvfølgelig slet ikke, ikke på offentlige steder i hvert fald, og det er vel heller ikke det, man søger, når man flytter derud. Men der er da kroen og Esrum Bio, som for en forventet byboer ser ud til at være af den slags, hvor sidste mand lukker døren og slukker lyset, inden filmen starter. Biografen har forestillinger torsdag, fredag og søndag klokken 20, måske kan de nye beboere skaffe sig lidt flere spilleaftener og dermed måske også et mere varieret repertorie, der i øjeblikket mest gør i det Morten Korch'ske.

Købmanden udvider

Folk i Esrum ser forståeligt nok med nogen skepsis på de nye familier, der skal til at flytte ind på det sted, hvor kroen i de gode gamle dage havde ponyer gående og græsse. - Hvad skal vi have „sådan nogen“ her for, siger de, og med „sådan nogen“ mener de den slags (unge) mennesker, der har lyst til at flytte ind i et byggeri, som opfattes som ret aparte. Der er ved at være tradition i Danmark for, at nybyggeri i gamle landsbyer skal være en kødrand af store, flotte parcelhuse med hver sin hæk om. Her er der bygget midt i byen, grundene er små, for meget er fællesareal, men det, der falder de oprindelige beboere i byen mest for brystet er ironisk nok, at arkitekten, Niels Basse fra tegnestuen „Møllen“, netop har valgt at bygge i materialer og en stil, som falder ind i landsbyens egen. Det er blevet så usædvanligt, at det er en torn i øjet. Men beboerne er ved at vænne sig til synet af de hvide huse med de røde tage og de kønne trægavle - forbilledet er de gamle fiskerhuse i Helsingør, og det var i øvrigt netop sådan et hus, ALT for damerne indrettede med danske møbler for et par måneder siden.

Købmanden i Esrum er i hvert fald glad for Esrum Åpark. Han er ved at bygge om og udvide sin butik til selvbetjening - formentlig i forventning om forøget omsætning, når byen med et slag forøges med et antal familier, der svarer til en trediedel af den oprindelige befolkning.

Små vinduer

Og de folk, der allerede er flyttet ind i Åparken, er meget glade for deres huse. De roser de gode materialer, de gode rum med muligheder for spændende møblering. Karakteristisk er de små vinduer, de store vinduers mode er ved at være forbi, vinduerne er ikke større, end lysbehovet kræver. I Esrum Åpark kommer udsigten fra de små vinduer til at ligne billeder - de fleste steder meget idylliske billeder. Hvis man overhovedet skal kritisere noget, siger en beboer, så må det være, at der er ret lydt mellem stueetagen og førstesalen, men måske bliver det bedre, når der kommer flere møbler, gardiner o.s.v.

Der er to typer huse, A og B, det største på 137 kvadratmeter, det mindste på 117 kvadratmeter, begge i to etager og med et udhus til rod og ragelse. Det store hus, A, rummer i stueetagen en stor stue, køkken, bryggers og et ekstra værelse, på første sal tre værelser, hvoraf det ene er meget stort (18 kvadratmeter). B-huset har i stueetagen et alrum, køkken og bryggers og på førstesalen tre værelser, det mindste er meget lille (otte kvadratmeter), men gavlen i det hus er så høj, at man i alle tre værelser på førstesalen kan bygge „sovehylder“, sådan at værelserne faktisk får to „etager“, og så er der lige pludselig masser af plads.

Alle huse er el-opvarmede, men en ny-indflyttet familie har allerede fået sat skorsten på huset og sat en brændeovn op. Flere familier agter at følge efter, for hele Grib Skov, der ligger lige ved siden af, flyder med brænde.

Fortsættes side 62.

De beboere, der allerede er flyttet ind, roser de gedigne materialer, der er brugt i byggeriet. Rummene er ligetil at møblere, man kan bo fantastisk enkelt i de stuer, men der er også mulighed for at indrette sig lidt mere usædvanligt.

F.eks. gør husenes høje rejsning det muligt at indrette sovehylder i rummene på første sal. Helst ville arkitekten have bygget førstesalen helt uden skillevægge, så hver familie kunne indrette den efter eget behov.

Aquadane
the great dane -

eksklusive danske frakker.

07-26 80 80 og
03-72 27 72 oplyser
om nærmeste
forhandler

25 SMÅ HUSE PÅ LANDET

Fortsat fra side 60.

som ingen gider samle op, og el-opvarmning er dyr. I Ålsgårde byggede samme tegnestue sidste år de samme huse, „Ellegårdsparken“, og her er beboerne allerede så langt med fællesskabet, at man har planer om at bygge en vindmølle, der skal forsyne husene med energi.

Gør det selv

Arkitekt Niels Basse håber i det hele taget på, at beboerne i Åparken vil tage så meget som muligt af den ydre og indre indretning af beboelsen i egne hænder. Huse må være så robuste, at de kan klare næsten hvad som helst – røvballegardiner, smedjærnslygter, peltarionier – lige hvad beboerne selv får lyst til og bliver enige om at gøre ved dem. Det ideelle ville have været at have beboerne og høre deres ønsker, før man byggede, og det gør tegnestuen „Møllen“ faktisk også i nogle tilfælde. Men i Esrum må de fælles ønsker komme og blive diskuteret, når alle er flyttet ind. F.eks. skal beboerne tage stilling til, hvilke farver de vil male husene i. Basse forestiller sig kulører i „jordfarveskalaen“, hvilket i praksis vil sige alle farver, bare de ikke er skrigende.

Hvad der skal gøres ved fællesarealerne rundt om, skal beboerne også selv finde ud af – skal der være sandkasse, bænke, hvor man kan drikke bajere, hygekroge eller noget helt andet – det vil tiden vise. Bebyggelsen er som skabt til den overgangstid, vi lever i – på den ene side vil vi gerne have et fællesskab, men er alligevel bange for at taget springer helt og flytte i kollektiv. Altså kan vi købe et hus, som ligger tæt på andres (hvis vi da har råd). Flere familier, der i forvejen kender hinanden, har købt hus ved siden af hinanden i Åparken.

Og så er der altså også landsby-hygge for alle penge. Der er en lille skole

med børnehaveklasse og første-klasse, der er seks antikvitetforretninger (til gengæld næsten ikke andre butikker i byen), og når vinden vender den vej, er der gratis madlugt fra kroen, eller hammondorgel-musik, når der er fest. Mindre morsomt er det måske, at det tager 45 minutter at køre ind til København, hvis man er så uheldig at skulle tjene til terminerne derinde. Til gengæld kan man køre derind ad flere veje, den ene smukkere end den anden.

Og der skal også nok blive smukt i Esrum Åpark, „når nu det hele vokser op“, som man altid siger. Det ender nok også med, at beboerne i byen forliger sig med „de nye“, en vis mentalitetsændring kan allerede spores. Så de skal nok komme til at trives for alle pengene derude. Rammerne er i hvert fald i orden. ■

ren og klar som
kildevand

Neutrogena

transparent sæbe
til sart hud

- uden lanolin
- uden parfume
- uden farve

Neutrogena sæbe anbefales især til sart hud og er helt uundværlig til problemhud. Forfriskende sæbevask i ansigtet bliver naturlig skønhedsbehandling. Neutraliserende dvs. den bevarer hudens naturlige pH-værdi. Fås også svagt parfumeret.

Ikke nogen helt
almindelig sæbe
selvom den
burde
være det.

